

Cours de tibétain - Sangtcheu Meunlam - leçon 24

1. Traduction et analyse

Strophe 25

|སངས་རྒྱལ་སྐུ་སྐྱོད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་རྣམས། |
|མངོན་སུམ་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་བཟུ། |
|མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱོ་བར། |
|དེ་དག་ལ་ཡང་མཚོད་བ་རྒྱ་ཆེར་བགྱ། |

Les protecteurs entourés par les fils des Bouddhas,
Puissé-je toujours voir directement ces Victorieux.
Sans jamais me lasser durant tous les éons futurs,
Puissé-je leur faire de vastes offrandes. [25]¹

Puissé-je toujours percevoir directement les victorieux : les protecteurs et leur entourage de bodhisattvas ! Au cours de tous les kalpas à venir, puisse-je inlassablement les honorer avec de vastes offrandes ! [25]²

[སངས་རྒྱལ་སྐུ་སྐྱོད་+ཀྱིས་+བསྐྱོར་བ+འི་+མགོན་པོ་རྣམས་] |
[མངོན་སུམ་རྟག་+ཏུ་] [བདག་+གིས་] [རྒྱལ་བ་བཟུ། |
[མ་འོངས་བསྐྱལ་བ་ཀུན་+ཏུ་] [མི་སྐྱོ་+བར་] |
[དེ་དག་+ལ་+ཡང་] [མཚོད་བ་རྒྱ་ཆེར་བགྱ། |

¹ Traduction Claude Al, revue par JM.

² Traduction Audrey Desserrières, livre des Kagyu Meunlam

2. Vocabulaire

མངས་རྒྱལ་	Bouddha
སྲས་	fil, enfant spirituel
བསྐོར་བ་	entourer
མགོན་པོ་	protecteur
མངོན་སུམ་	directement
རྟག་	toujours
བདག་	moi
རྒྱལ་བ་	Victorieux
བལྟ་	voir
མ་འོངས་	futur
བསྐལ་པ་	éon
ཀུན་	tous
རྒྱུ་བ་	se lasser
དེ་དག་	ceux-ci
མཚོད་པ་	offrande
རྒྱ་ཚེར་	vastement
བགྱི་	faire (futur)

3. Analyse grammaticale

Première phrase མངས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་མགོན་པོ་རྣམས།

- མངས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས་ : agent - "par les fils des Bouddhas". Construction : མངས་རྒྱལ་ (nom "Bouddha") + སྲས་ (nom "fils") formant un composé, suivi de ཀྱིས་ (particule instrumentale/ergative indiquant l'agent de l'action བསྐོར་བ་).
- བསྐོར་བའི་ : modificateur verbal - "entourés". Construction : བསྐོར་བ་ (verbe nominalisé "entourer") + འི་ (particule génitive reliant l'action aux མགོན་པོ་).
- མགོན་པོ་རྣམས་ : objet principal - "les protecteurs". Construction : མགོན་པོ་ (nom "protecteur/seigneur", référence aux Bouddhas) + རྣམས་ (particule plurielle honorifique).

Deuxième phrase མངོན་སུམ་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་བཤད།

- མངོན་སུམ་རྟག་ཏུ་ : complément circonstanciel - "toujours directement". Construction : མངོན་སུམ་ (adverbe "directement/manifestement") + རྟག་ (adverbe "toujours") + ཏུ་ (particule adverbiale renforçant le sens temporel).
- བདག་གིས་ : agent - "par moi". Construction : བདག་ (pronom personnel "moi") + གིས་ (particule ergative marquant l'agent du verbe transitif བཤད་).
- རྒྱལ་བ་བཤད་ : prédicat verbal - "voir les Victorieux". Construction : རྒྱལ་བ་ (nom "Victorieux", épithète du Bouddha) + བཤད་ (verbe "voir" au mode optatif/souhait).

Troisième phrase མ་འོངས་བསྐལ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱོ་བར།

- མ་འོངས་བསྐལ་པ་ཀུན་ཏུ་ : complément circonstanciel de temps - "durant tous les éons futurs". Construction : མ་འོངས་ (adjectif "futur") + བསྐལ་པ་ (nom "éon/kalpa") + ཀུན་ (déterminant "tous") + ཏུ་ (particule locative temporelle).
- མི་སྐྱོ་བར་ : complément de manière - "sans se laisser". Construction : མི་ (négation) + སྐྱོ་བ་ (verbe "se laisser") + བར་ (particule adverbiale indiquant la manière).

Quatrième phrase དེ་དག་ལ་ཡང་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེར་བཞི།

- དེ་དག་ལ་ཡང་ : complément d'objet indirect - "à ceux-ci aussi". Construction : དེ་དག་ (pronom démonstratif pluriel "ceux-ci" reprenant མགོན་པོ་རྣམས་) + ལ་ (particule datif indiquant le destinataire) + ཡང་ (particule d'inclusion "aussi/même").
- མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེར་ : complément d'objet avec adverbe - "de vastes offrandes". Construction : མཚོན་པ་ (nom "offrande") + རྒྱ་ཆེར་ (adverbe "vastement/largement" modifiant l'ampleur des offrandes).
- བཞི་ : prédicat verbal - "je ferai". Construction : བཞི་ (forme future première personne du verbe བྱེད་ "faire", exprimant le souhait/l'aspiration).

4) Traduction littérale

Les protecteurs entourés par les fils des Bouddhas, puisse-je toujours voir directement ces Victorieux. Sans me lasser durant tous les éons à venir, puisse-je leur présenter de vastes offrandes.

5. Commentaire

Par Trakpa Gyaltzen³, suite.

B. La section principale, l'explication détaillée des sections de la prière d'aspiration

1. La partie principale :

- **a. L'aspiration par une intention pure** བསམ་དག་དང་སེམས་མི་བཟང་དང་།
 - (1) L'intention d'offrir aux Bouddhas སངས་རྒྱལ་མཚོ་དཔའི་བསམ་པ།
 - (2) Remplir leurs intentions
 - (3) Purifier les terres de Bouddha
 - (4) Bénéficier aux êtres
- **b. Ne pas oublier la bodhicitta**
 - (1) Aspirer à se souvenir des vies antérieures
 - (2) Aspirer à devenir un renonçant
 - (3) Aspirer à s'entraîner dans la conduite générale et la discipline pure
 - (4) Aspirer à enseigner le Dharma dans différentes langues
 - (5) Aspirer à un effort dans la vertu
 - (6) Aspirer à ne pas oublier la bodhicitta grâce à cinq causes
 - (7) Aspirer à être libre des conditions défavorables
- **c. L'aspiration à pratiquer sans voiles**
- **d. L'aspiration à apporter des bénéfices et du bonheur**
- **e. L'aspiration à porter l'armure**
- **f. L'aspiration à rencontrer des amis de fortune similaire**
- **g. L'aspiration à fréquenter et satisfaire les amis spirituels**
- **h. L'aspiration à faire des aux Bouddhas présents**

h. L'aspiration à faire des aux Bouddhas présents

བརྒྱུད་པ་སངས་རྒྱལ་མཚོ་གྲུང་ལ་མཚོན་པར་སློན་པ་ནི།

སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་རྣམས། །མཚོན་སུམ་ཉག་ཏུ་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་ལྟ། །
མ་འོངས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱོབ་པར། །དེ་དག་ལ་ཡང་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེར་བགྱི། །

³ Drakpa Gyaltzen, élève du Seigneur du Refuge Jamyang Kyentse Wangpo.

Les protecteurs entourés par les fils des Bouddhas,
 Puissé-je toujours voir directement ces Victorieux.
 Sans jamais me lasser durant tous les éons futurs,
 Puissé-je leur faire de vastes offrandes. [25]

དེའང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུགས་སྲས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་འགོ་བའི་
 མགོན་པོ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱི་མཚོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྤྱིའི་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་
 པའི་མིག་གི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་ནས། དུས་ཀྱང་རེས་འགའ་བ་མིན་པར་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་
 རྒྱལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་དང་བས་བཏུ་ཞིང་མཐོང་བར་གྱུར་ལ།

De plus, lorsque les manifestations des corps d'émanation suprêmes (སྦྱལ་པའི་སྤྱི་ nirmanakāya) de tous les Bouddhas (སངས་རྒྱལ་ buddha) des dix directions (ཕྱོགས་བཅུ་ daśa-diś), protecteurs des êtres migrateurs (འགོ་བ་ jagat), entourés de l'assemblée des bodhisattvas (བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ bodhisattva) fils spirituels (སྤྲུགས་སྲས་ mānasa-putra) des Bouddhas, deviennent directement perceptibles dans le champ de perception de l'œil complètement purifié (རྣམ་པར་དག་པ་ viśuddha), puisse-je, non pas occasionnellement mais toujours (རྟག་ཏུ་ nityam), regarder et voir tous ces Victorieux (རྒྱལ་བ་ jina) avec un esprit empli de dévotion (སེམས་དང་བ་ esprit pur, prasāda-citta) !

གྱུར་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མ་འོངས་པའི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྟག་ཏུ་ཡིད་མི་སྦྱོར་བར་སངས་རྒྱལ་སྲས་
 བཅས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེར་ཉེ་རྣམ་མཁའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་གྱིས་
 བྱུང་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཚོག་དང་ལྡན་པས་མཚོན་པ་བགྱི་བར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །

À partir de ce moment et durant tous les éons futurs infinis (མ་འོངས་པའི་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ ananta-kalpa), sans que mon esprit ne se lasse (ཡིད་མི་སྦྱོར་བར་ avisāda), puisse-je présenter des offrandes (མཚོན་པ་ pūjā) vastes, égales à l'étendue de l'espace (རྣམ་མཁའི་གཏོས་ ākāśa-paryanta), imprégnant la sphère de la réalité (ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ dharmadhātu), pourvues de toutes les excellences sous tous leurs aspects, à chacun de ces Bouddhas accompagnés de leurs fils spirituels (སངས་རྒྱལ་སྲས་བཅས་ buddha-putra-sahita) !

6. Vocabulaire du commentaire

དེའང་	de plus, en outre
སངས་རྒྱལ་	bouddha
སྤྱགས་སྲས་	fils spirituel
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་	bodhisattva
ཚོགས་	assemblée
ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་	entouré complètement
འགོ་བ་	êtres
མགོན་པོ་	protecteur
ཕྱོགས་བརྒྱ་	dix directions
རྣམས་	(pluriel)
མཚོག་	suprême
སྐུལ་པའི་སྐུ་	corps d'émanation, nirmāṇakāya
བཀོད་པ་	déploiement, arrangement
ཐམས་ཅད་	tous, tout
རྣམ་པར་དག་པ་	complètement pur
མིག་	œil
སྡོད་ཡུལ་	domaine, objet
མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་	devenu manifeste
དུས་	temps
རེས་འགའ་བ་	parfois, occasionnellement

མིན་པར་	sans être
རྟག་ཏུ་	toujours, constamment
བདག་	je, moi
རྒྱལ་བ་	victorieux, bouddha
དེ་དག་	ceux-là
སེམས་དང་བས་	avec un esprit clair
བལྟ་	regarder
མཐོང་བ་	voir
ལྗང་	devenir
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་	à partir de ce moment
མ་འོངས་པ་	futur
བསྐལ་པ་	kalpa, éon
མཐའ་ཡས་པ་	infini, sans limite
ཀུན་ཏུ་	partout, complètement
ཡིད་མི་སྦྱོར་བར་	sans découragement
སྲས་བཅས་	avec les fils (spirituels)
རེ་རེ་	chacun
མཚོན་པ་	offrande
རྒྱ་ཆེར་	vaste, étendu
ནམ་མཁའ་	ciel, espace
གཏོས་	limite, étendue
མཉམ་པ་	égal à

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་	dharmadhātu, espace de réalité
ཁྱབ་པ་	qui imprègne, qui pénètre
རྣམ་པ་	aspect, forme
ལྡན་པ་	doté de, possédant
བསྐྱེ་བ་	faire, accomplir
ཤོག་	puisse (optatif)
ཅེས་པ་	ainsi dit